Boyutlu Yale-Brown Obsesif-Kompulsif Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Boyutlu Yale-Brown Obsesif-Kompulsif Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18186

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Boyutlu Yale-Brown Obsesif-Kompulsif Ölçe?i (DY-BOCS), **Obsesif-Kompulsif Bozuklu?un** (OKB) ?iddetini ve belirti alanlar?n? boyutlu bir yakla??mla de?erlendirmek üzere tasarlanm??, klinik olarak önemli bir ölçektir. Bu ölçek, geleneksel Y-BOCS'un aksine, OKB semptomlar?n?n heterojen do?as?n? yakalamay? amaçlar. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, Güler ve arkada?lar? taraf?ndan 2016 y?l?nda çocuk ve ergen örnekleminde gerçekle?tirilmi?tir. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk popülasyonunda da yüksek düzeyde **psikometrik özelliklere** sahip oldu?unu, özellikle yüksek iç tutarl?l?k ve tatmin edici geçerlilik gösterdi?ini ortaya koymu?tur.

DY-BOCS, OKB'nin genel ?iddetini de?erlendirmenin yan? s?ra, belirti alt boyutlar?n?n ba??ms?z önem derecesini ölçerek klinik uygulamada ve ara?t?rmalarda daha detayl? bilgi sa?lamaktad?r. Ölçe?in güvenirlik analizleri, alt boyutlar için 0.93 ile 0.96 aras?nda de?i?en yüksek Cronbach Alfa katsay?lar? ile desteklenmektedir.

Anahtar Kelimeler

DY-BOCS, Boyutlu Yale-Brown Obsesif-Kompulsif Ölçe?i, Obsesif-Kompulsif Bozukluk, OKB, Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Güvenirlik

Yazarlar

Ay?egül Selcen Güler, M. C. do Rosário, A. B. Ayaz, S. Gökçe, Y. Yulaf, S. Ba?gül, Y. Yazgan

Amaç

Boyutlu Yale-Brown Obsesif-Kompulsif Ölçe?i'nin temel amac?, **Obsesif-Kompulsif Bozuklu?un** (OKB) ?iddetini geleneksel küresel bir skor yerine, spesifik semptom boyutlar? üzerinden ayr?nt?l? olarak ölçmektir. Bu yakla??m, OKB'nin heterojen do?as?n? daha iyi anlamay? ve tedavi yan?tlar?n? boyut baz?nda takip etmeyi mümkün k?lar. Ölçe?in uyarlama çal??mas?, bu boyutlu yap?n?n Türk çocuk ve ergen popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ?ekilde uygulanabilirli?ini göstermeyi hedeflemi?tir.

DY-BOCS, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, hastan?n ya?ad??? obsesyon ve kompulsiyonlar?n hangi ana temalar (boyutlar) etraf?nda yo?unla?t???na dair kapsaml? bir de?erlendirme sunar. Bu boyutlu skorlama, ki?iselle?tirilmi? tedavi planlar?n?n olu?turulmas?nda kritik rol oynamaktad?r.

Yap?

DY-BOCS, ad?ndan da anla??laca?? üzere, OKB semptomlar?n? boyutlu bir çerçevede de?erlendiren bir yap?y? ölçmektedir. Geleneksel Y-BOCS (Yale-Brown Obsesif-Kompulsif

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?i), belirtilerin genel ?iddetine odaklan?rken; DY-BOCS, OKB'nin farkl? semptom kategorilerini (örne?in, kirlilik/bula?ma, simetri/düzen, sald?rganl?k, dini obsesyonlar vb.) ayr? ayr? ele al?r.

Ölçe?in temel yap?sal varsay?m?, OKB'nin tek bir bozukluk olmaktan ziyade, farkl? nörobiyolojik ve bili?sel mekanizmalara sahip olabilen birden fazla alt boyuttan olu?tu?udur. Bu **boyutlu yap?**, ölçek maddelerinin alt boyutlarla yüksek korelasyon göstermesi ve alt boyutlar?n birbirlerinden nispeten ba??ms?z olmas? gerekti?i beklentisi üzerine kuruludur.

Geçerlik

DY-BOCS'un Türkçe uyarlamas?, ölçe?in geçerlili?ini destekleyen önemli bulgular sunmu?tur. Ölçe?in genel ?iddet skoru ile ölçülen global ?iddet aras?nda pozitif korelasyonlar tespit edilmi?tir. Spesifik olarak, alt boyutlar?n global ?iddetle olan **Pearson korelasyonu** katsay?lar? 0.18 ile 0.93 aras?nda yüksek bir aral?kta da??lm??t?r. Bu durum, ölçe?in OKB ?iddetini tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir (yak?nsak geçerlilik).

Önemli bir bulgu da, DY-BOCS'un, çocuk ve ergenler için tasarlanm?? standart **Çocuk Yale-Brown Obsesif-Kompulsif Ölçe?i** (CY-BOCS) ile yüksek düzeyde korelasyon göstermesidir. Bu yüksek korelasyon, DY-BOCS'un zaten kabul görmü? bir alt?n standart ölçekle benzer yap?y? ölçtü?ünü ve dolay?s?yla güçlü bir yak?nsak geçerlili?e sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r. Ayr?ca, birkaç istisna d???nda, her bir alt boyuta ait önem derecesinin di?erlerinden ba??ms?z olmas?, ölçe?in boyutlu yap?s?n?n geçerlili?ini desteklemektedir. Ölçe?in ?raksak geçerlili?i de tatmin edici düzeyde bulunmu?tur.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, Türk çocuk ve ergen örnekleminde son derece güçlü sonuçlar vermi?tir. Ölçe?in zamana kar?? tutarl?l???n? ve uygulay?c?lar aras? güvenilirli?ini gösteren S?n?f ?çi Korelasyon Katsay?lar? (ICC) her bir alt ölçek için 0.88 olarak saptanm??t?r; bu, mükemmel bir gözlemciler aras? uyumu i?aret eder.

?ç tutarl?l?k aç?s?ndan, alt ölçeklerin **Cronbach Alfa** güvenirlik katsay?lar? oldukça yüksektir ve 0.93 ile 0.96 aras?nda de?i?mektedir (0.96, 0.94, 0.93, 0.95, 0.95 ve 0.94). Bu yüksek alfa de?erleri, ölçekteki maddelerin ayn? temel yap?y? (ilgili alt boyutu) ölçmede çok ba?ar?l? oldu?unu ve ölçe?in iç tutarl?l???n?n mükemmel oldu?unu göstermektedir. Ayr?ca, alt ölçekler birbirleri ile yüksek ve anlaml? düzeyde ili?ki göstermektedir, bu da boyutlar?n OKB'nin genel yap?s? içinde bütünle?ik çal??t???n? belirtir.

Faktör Analizi

DY-BOCS'un kendisi boyutlu bir ölçek oldu?undan, uyarlama çal??mas? do?al olarak ölçe?in

ARABPSYCHOLOGY.COM

faktör yap?s?n? ara?t?rm??t?r. Elde edilen yüksek iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?lar?) ve alt boyutlar?n nispi ba??ms?zl???, ölçe?in orijinal olarak hedeflenen boyutlu faktör yap?s?n? ba?ar?yla yans?tt???n? dü?ündürmektedir.

Ölçe?in boyutlu yap?s?, OKB semptomlar?n?n kümele?ti?i alt boyutlar?n varl???n? destekler. Uyarlama çal??mas?nda alt boyutlar için ayr? ayr? hesaplanan yüksek Cronbach Alfa de?erleri (0.93-0.96 aral???), her bir boyutun kendi içinde homojen oldu?unu ve ölçtü?ü yap?y? tutarl? bir ?ekilde temsil etti?ini kan?tlamaktad?r. Bu sonuçlar, DY-BOCS'un Türk örnekleminde de dimensional psikopatoloji modeline uygun bir faktör yap?s?na sahip oldu?unu göstermektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Klinik Görü?meye Dayal? Ölçek (Orijinal Y-BOCS format?na benzer, boyut odakl?)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Klinik Popülasyon

Ya? Grubu: Çocuklar ve Ergenler

Popülasyon Detaylar?: Obsesif-Kompulsif Bozukluk tan?s? alm?? Türk çocuk ve ergen örneklemi.

Test Metodolojisi: Uygulay?c? taraf?ndan puanlanan, semptomlar?n ?iddetini ve alt boyutlara göre da??l?m?n? ölçen standardize edilmi? bir klinik de?erlendirme arac?d?r. Derecelendirme sistemi, semptomlar?n s?kl???, süresi, verdi?i rahats?zl?k ve müdahale derecesi gibi faktörleri kapsar.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Ölçek, Korelasyon Analizi, Cronbach Alfa, Obsesyon, Kompulsiyon, DY-BOCS, CY-BOCS, Psikopatoloji, Çocuk Psikiyatrisi

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ay?egül Selcen Güler

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Veri Kayna??nda Belirtilmemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

?leti?im E-posta Adresi: selcenguler@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Detayl? yaz??ma adresi veri kayna??nda belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

DY-BOCS'un Türkçe uyarlama çal??mas? 2016 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in klinik veya ara?t?rma amaçl? kullan?m?na ili?kin izin ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Ay?egül Selcen Güler ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal makaleye ait tam metin ba?lant?s? sciencedirect.com üzerinden eri?ilebilir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesine ait indirme ba?lant?s? a?a??da belirtilmi?tir: dimensional-yale-brown-obsessive-compulsive-scale-toad.pdf

Kaynaklar

Güler, A. S., do Rosário, M. C., Ayaz, A. B., Gökçe, S., Yulaf, Y., Ba?gül, S., ... & Yazgan, Y. (2016). Psychometric properties of the DY-BOCS in a Turkish sample of children and adolescents. *Comprehensive psychiatry, 65*, 15-23. http://dx.doi.org/10.1016/j.comppsych.2015.09.007

Boyutlu Yale-Brown Obsesif-Kompulsif Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Ölçek, klinik görü?me temelli olup, obsesyon ve kompulsiyonlar?n ?iddetini ve boyutlar?n? de?erlendiren alt ölçeklerden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM